

تأثیرات اقتصادی قیمت‌گذاری بنزین در ایران

تألیف:

امیرعلی کمالی‌راد

مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان

واحد صنعتی اصفهان

کمالی راد، امیرعلی، ۱۳۷۲-
تأثیرات اقتصادی قیمت‌گذاری بنزین در ایران/ تألیف امیرعلی کمالی راد.
اصفهان: جهاد دانشگاهی، واحد اصفهان، ۱۳۹۸.
۱۲۲ ص: جدول، نمودار.
۸-۱۶-۶۸۶۱-۶۲۲-۹۷۸
فیبا
کتابنامه: ص. ۱۱۱-۱۱۴
بنزین - ایران - قیمت‌ها - جنبه‌های اقتصادی
Gasoline -- Iran -- Prices -- Economic aspects
جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی اصفهان، مرکز انتشارات
HD ۹۵۹۷
۲۳۸/۹۵۵۰۲
۶۰۷۵۳۲۴:

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
موضوع
شماره افزودنی
ردیف کتبی
رده‌بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

مدیر تولید: رضا زمانی‌زاده
ناظر فنی: محمد احمدی
صفحه‌آرایی: زهره شاه محمدی
و طرح جلد

اقتصادی قیمت‌گذاری بنزین در ایران
امیرعلی کمالی راد
جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان - مرکز انتشارات
۱۱۸۰ به
۵۰۰ جلد
۱۲۲ ص
نگاره
نگاره

نام کتاب
تألیف
ناشر
نویسندگان
تاریخ نشر
شمارگان
تعداد صفحات
چاپ
صحافی
قیمت

تغییر قیمت کتاب بدون اجازه کتبی ناشر، مجاز نمی‌باشد. ۱۷۰۰۰۰ ریال

* صحت مطالب کتاب به عهده مؤلف بوده و ناشر مسئولیتی در این موضوع ندارد.

* حق چاپ برای ناشر محفوظ است، تکثیر این کتاب یا بخشی از آن، به شکل، شرعاً و قانوناً ممنوع بوده و دارای پیگرد قانونی است.

* نشانی ناشر: اصفهان - دانشگاه صنعتی اصفهان - جهاد دانشگاهی - مرکز انتشارات: ۳۱-۳۳۹۱۲۷۱۱

دورنگار: ۳۱-۳۳۹۱۲۵۴۱
فروشگاه: ۳۱-۳۳۹۱۲۷۱۱

نشانی الکترونیکی: sec.iut@acecr.ac.ir
درگاه: www.iut.ac.ir
درگاه: www.isba.ir

مراکز پخش:

- ۱- مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی (اصفهان) - دانشگاه صنعتی اصفهان - تلفن: ۳۱-۳۳۹۱۲۷۱۱
- ۲- نمایشگاه کتاب جهاد دانشگاهی (تهران) - خیابان انقلاب اسلامی - بین خیابان فلسطین و چهارراه ولیعهد - جنب مؤسسه‌ی نمایشگاه‌های فرهنگی ایران - تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۶-۰۲۱
- ۳- علم‌گستر سپاهان (اصفهان) - خیابان سیدعلیخان - حدفاصل کوچه محمدآباد و خیابان پاسداران (باغ گلدسته) - پلاک ۱۰۸ - تلفن: ۳۲۲۰۰۳۸۲-۰۲۱
- ۴- کتابیران (تهران) - خیابان لبافی‌نژاد - بین خیابان فروردین و اردیبهشت - پلاک ۳۳۸ - تلفن: ۶۶۴۹۴۴۰۹-۰۲۱
- ۵- انتشارات سروش دانش (تهران) - میدان انقلاب - خیابان کارگر جنوبی - خیابان روانمهر - کوچه درخشان پلاک ۴ - تلفن: ۶۶۴۹۷۳۰۳-۰۲۱

شماره تماس برای خرید تلفنی کتاب از سراسر کشور: ۳۱-۳۳۹۱۲۵۹۴

سخن ناشر

به شکرانه‌ی تابش پرتوهای حیات‌بخش اسلام بر پهنه کره‌ی خاکی، خرسندیم؛ در دورانی به‌سرمی‌بریم که اندیشه اصلاح نه تنها عبث نیست؛ بلکه پیمودن راه‌های کمال و رشد در همه‌ی ابعاد انسانی هموارتر و شدنی‌تر می‌نماید. باین اساس وظیفه آنان که در این دوره و در این سرزمین مقدس زندگی می‌کنند سنگین و دشوار است، به‌ویژه "دانشگاه و دانشگاهیان" در کنار "حوزه‌های مقدس علمی" که جایگاهی حساس و تعیین‌کننده در روند حرکت اجتماع به سمت آرمان‌های اسلام و انقلاب دارند.

تلاش پی‌گیر و همه‌جانبه برای بریدن ندهای وابستگی، جهاد مقدسی است که باید از دانشگاه و حوزه آغاز گردد و نه از کتب علمی، کوششی است از سوی ما، در همین راستا و این کوشش زمینی پربارتر و اثربخش‌تر خواهد بود که اساتید، دانشگاهیان و اندیشمندان متعهد انقلاب و پیشنهادهای سازنده‌ی خود را با ما به اشتراک بگذارند.

اینک که چاپ اول این کتاب تقدیم دانشگاهیان ارجمند و مشایق علم می‌گردد؛ جا دارد از تمامی عزیزانی که در آماده‌سازی و تدوین آن تلاش نموده‌اند تشکر و قدردانی به‌عمل آید.

مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی
واحد صنعتی اصفهان

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	مقدمه
۵	فصل اول: ساختار بازار
۶	ساختار بازار بنزین در داخل کشور
۹	عرضه بنزین در ایران
۱۶	ساختار بازار فرآورده‌های پالایشی در خارج از کشور
۱۹	فصل دوم: ارائه بنزین
۱۹	تاریخچه ارائه بنزین
۲۱	قیمت بنزین
۳۱	فصل سوم: طرح‌های تعدیل قیمت و عوامل توقف آن‌ها
۳۱	طرح‌های اجرا شده
۳۳	طرح‌های جایگزین
۳۷	فصل چهارم: شوک قیمت
۳۷	تعریف تکانه (شوک)
۳۷	انواع شوک
۳۹	فصل پنجم: بنیان‌های نظری
۳۹	مبانی نظری تقاضا
۳۹	مبانی سیستم‌های تقاضا
۴۰	روش تابع مخارج غیر مستقیم
۴۰	سیستم تقاضای تقریباً ایده‌آل (AIDS)
۴۴	کشش‌ها
۴۴	الف) کشش درآمدی

۴۵	 (ب) کشش قیمتی
۴۷	 (ج) کشش های جبرانی
۵۱	 اندازه گیری رفاه
۵۱	 مازاد مصرف کننده
۵۲	 تغییر معادل و تغییر جبرانی
۵۲	 تابع مطلوبیت متری پول
۵۵	 تعریف معادل و تغییر جبرانی با استفاده از تابع مطلوبیت متری پول
۵۹	 فصل ششم: مطالعه موردی: بنزین
۵۹	 نرخ ربح
۵۹	 داده ها
۶۲	 بودجه خانوار
۶۳	 سهم مخارج حمل و نقل به کل مخارج
۶۸	 اطلاعات جانبی بودجه خانوار
۶۹	 برآورد مدل
۷۴	 آزمون محدودیت تقارن
۷۵	 آزمون همگنی تابع تقاضا
۷۶	 تخمین مدل و برآورد کشش ها
۸۲	 اندازه گیری رفاه
۸۵	 فصل هفتم: سخن پایانی
۸۹	 پیوست
۱۱۱	 فهرست منابع

بنزین همواره به عنوان یکی از با اهمیت ترین فرآورده های نفتی نقش بسزایی در توسعه حمل و نقل کشور داشته و مصرف این فرآورده نفتی طی سال های اخیر به دلیل رشد روز افزون اتومبیل ها، بالا بودن عمر متوسط اتومبیل ها، پایین بودن تکنولوژی آن ها و مهم تر از همه وجود قیمت یارانه ای و تثبیت طولانی مدت آن در سال های اخیر روند رو به رشدی داشته است. به طوری که طی سال های اخیر برای جبران مازاد تقاضای بنزین، واردات آن نیز افزایش یافته است.^۱ از طرف دیگر در کشور ما، دولت ها همواره به دلیل بهینه سازی مصرف، کاهش آلودگی، تعادل سبد حمل و نقلی کشور و جلوگیری از قاچاق به دلیل صرفه های قیمتی در صدد تعدیل و تصحیح قیمت بنزین و دیگر فرآورده های پالایشی بوده اند، اما با توجه به سابقه تاریخی موجود برای این موضوع هیچگاه موفق به تعدیل مداوم و پایدار قیمت نشده اند.

دولت های مختلف بعد از انقلاب مسیرهای متنوعی را برای تعدیل و تصحیح قیمت حامل های انرژی به خصوص بنزین آزموده اند اما همچنان قیمت این فرآورده نفتی جزء مسائل اصلی کشور ما می باشد.

یکی از چالش ها که امروزه جوامع با آن مواجه اند کمبود منابع زیرزمینی تجدید ناپذیر است، از آنجایی که این منابع دارای جانشین کمتر و در صورت وجود، در کوتاه مدت قابل دستیابی نیستند، تنها راه حفظ بقای این منابع و پاسداری از آن برای آیندگان، مصرف بهینه آن ها می باشد.

مدیریت مصرف انرژی و تخصیص بهینه منابع از دیرباز یکی از مهم ترین مسائل دولتها بوده است به گونه ای که طی دهه های اخیر اتخاذ سیاست های گوناگونی به منظور بهینه سازی مصرف انرژی مانند اجرای طرح هدفمندی یارانه ها، نوسازی ناوگان حمل و نقل، از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، طرح بیمایش خودروهای سنگین، ترویج فرهنگ صرفه جویی مصرف سوخت، توسعه مصرف سوخت حمل و نقلی بوسیله ایجاد جایگاه های عرضه سوخت CNG و... از سوی دولت مردان مشاهده شده است، که در این میان حذف یارانه بخش انرژی جهت تغییرات مثبت در الگوی مصرفی جامعه از اهمیت دو چندان برخوردار است.

۱. لازم به ذکر است در هنگام نگارش این تحقیق با افتتاح پالایشگاه ستاره خلیج فارس، عرضه سوخت از سطح تقاضای آن فرونی یافت، که با توجه به رشد روزافزون مصرف این فرآورده نمی توان به خودکفایی بلندمدت آن امید چندانی داشت.